

ΚΗΠΟΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

GARDENING CYPRUS STYLE

By Barbara Davies BA, A.I.C.
Landscaping Contractor & Horticulture Instructor

Μετακομίσαμε στη Κύπρο την πρώτη εβδομάδα του Ιανουαρίου πριν πέντε χρόνια. Σαγηνευτήκαμε από τους ανώμαλους σχηματισμούς βράχων οι οποίοι προεξείχαν μέσα από το απαλό πράσινο πέπλο από αγριόχορτα και τα άγρια βότανα που σκέπαζαν τους αγρούς και τις λοφοπλαγιές. Περαιτέρω καταγίγδες που διαρκούν μόνο λίγες ώρες ή το πολύ δύο μέρες

εναλλάσσονταν με θαυμάσιες περιόδους λιακάδας και ήπιες θερμοκρασίες.

Μετά από τόσα χρόνια ζωής κάτω από τον φαινομενικά ατελείωτο χαμηλό, γκριζο ουρανό της Αγγλίας, νομίζαμε ότι η σκέπη του κόσμου είχε τελικά αφαιρεθεί για να αποκαλυφθεί ο ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΣ φυσικός κόσμος.

Οι χειμερινοί μήνες στην Κύπρο είναι ο τέλειος καιρός για ν' αρχίσετε να ασχολείστε με τον κήπο του σπιτιού σας. Ο χρόνος που αφιερώνετε τώρα για σχεδιασμό, προετοιμασία και φύτεμα, θα αποδώσουν μέσα στην έντονη ζέση του Ιουλίου και Αυγούστου, όταν εσείς και ο κήπος σας μπορεί να νιώθετε και οι δύο ότι μαραίνετε. Κοιτάξτε τους κήπους άλλων ανθρώπων όταν είστε έξω και οδηγήστε ή περπατάτε μέσα από διάφορες περιοχές ή γειτονιές για να πάρετε μια ιδέα το τι εξακολουθεί να φαίνεται ωραίο αυτή την εποχή του χρόνου.

Το Ιανουάριο, τα τριαντάφυλλα, τα οποία ευδοκούν ιδιαίτερα στο κλίμα μας και οι ιβίσκοι συνεχίζουν να ανθίζουν έστω και αν πέρασε η εποχή της ανθοφορίας τους. Το χειμερινό γιασεμί (*Gelsemium sempervirens*) με κίτρινα άνθη βρίσκεται στις δόξες του. Οι ανθεκτικές πετούνιες εξακολουθούν να αντέχουν πεισματάρικα. Τώρα είναι η εποχή του χρόνου που θα νιώσετε ευχαριστημένοι με τον εαυτό σας αν έχετε φυτέψει μια σειρά από αειθαλή θάμνους και δέντρα, καθώς ο κήπος σας θα εξακολουθεί να έχει μια πλούσια και γεμάτη ατμόσφαιρα, και προφύλαξη από τους δυνατούς ανέμους.

Η δουλειά του κήπου περιλαμβάνει τον έλεγχο των αγριόχορτων (ναι, είναι μια ατελείωτη αποστολή παντού...), το κλάδεμα φρουτόδεντρων, κλημάτων και τριανταφυλλιών στο τέλος του μήνα και το βαθύ κλάδεμα των θάμνων. Τοποθετήστε πλάκες στα μονοπάτια για να περπατάτε μέσα

από τις λασπομένες περιοχές για να είναι συγυρισμένα και για να αποφευχθεί η συμπίεση του χώματος. Καθαρίστε τα πεσμένα φύλλα και τις ακαθαρσίες του κήπου που μπορεί να κρύβουν βλαβερά ζώδια του κήπου καθώς και τις κάμπιες τους. Πηγαίνετε μια βόλτα στα βουνά του Τροόδους για να διασκεδάσετε μέσα σε ένα πραγματικό χωρίς μόχθο χειμερινό κήπο το ΧΙΟΝΙ!

Five years ago, we moved to Cyprus in the first week of January. We were seduced by the gnarly rock formations jutting through the soft green blanket of grasses and wild herbs blanketing the fields and hillsides. Brief storms, lasting only a few hours or, at most, a couple of days were interspersed by glorious sunny spells and comfortable temperatures. After so many years of life under Britain's seemingly interminable low, grey skies, we felt that the roof of the world had finally been lifted to reveal the REAL natural world.

The winter months are the perfect time to begin home gardening in Cyprus. Time invested now in planning, preparing and planting (the three P's!), will pay off in the heavy heat of July and August, when you and your garden may both feel like wilting. Look at other people's gardens while you are out driving or walking through different regions or neighbourhoods to get an idea of what continues to look good at this time of year.

In January, roses, which do particularly well in our climate, and hibiscus will still sport a few late season blossoms. Yellow-flowering winter jasmine (*Gelsemium sempervirens*) is blooming its heart out. Stalwart petunias are still soldiering on. This is the time of year to feel smug if you planted a "back bone" of evergreen shrubs and trees, because your garden will still have a lush, full atmosphere, and a buffer against stormy winds.

Garden work includes weed control, (yes, it is an endless task everywhere...) pruning fruit trees, grapevines and roses late in the month and cutting back shrubs. Set down pathway stepping-stones for access through muddy areas to keep tidy and avoid soil compaction. Clean up fallen leaves and garden debris, which could harbour garden pests and their larvae. Take a drive up into the Troodos Mountains to revel in a real, work-free winter garden - SNOW!

February is a transition month, wet and cold at the outset, with some late frost in susceptible regions, and sunnier days as the season advances. Flowers of autumn-planted bulbs will cheer up you and your garden: cyclamen, freesias, daffodils and tulips. Pansies, nasturtiums and carnations will bloom, too. Forget the gym. Develop upper body strength spading over the garden soil, adding slow-release fertilizer and humus-rich compost, then plant out early bedding plants from your local nursery. Prune bougainvillea back to only a few shortened stems for bushes, or leave the stems long for vines, which you must tie onto supports. Early flowering almond trees are the real harbingers of spring, signalling you to go out rambling to appreciate the thousands of tiny wild flowers hidden in the hills.

Spring has sprung when March arrives with a fanfare of flowers. This is the time to be gardening in earnest, sowing seeds of annuals (plants growing and flowering for one year), like sunflowers, sweet peas and cosmos, and biennials (plants flowering the second year of growth),

Ο Φεβρουάριος είναι ένας μεταβατικός μήνας, βροχερός και κρύος στην αρχή, με λίγες καθυστερημένες παγωνιές σε ευαίσθητες περιοχές, και πιο ηλιόλουστες μέρες καθώς προχωρεί η εποχή.

Τα άνθη από τους βολβούς που έχουν φυτευτεί το φθινόπωρο θα κάνουν χαρούμενες και εσάς και τον κήπο σας: κυκλάμινα, φρέντζιδες, νάρκισσοι και τουλίπες. Επίσης θα ανθίσουν οι πανσέδες, τα νεροκάρδαμα και τα γαρύφαλλα. Ξεχάστε τη γυμναστική.

Αναπτύξτε γερά μπράτσα απλώνοντας το χώμα στο κήπο, προσθέτοντας αργό λίπασμα και πλούσιο οργανικό λίπασμα, μετά φυτέψτε έξω πρώιμα φυτά παρτεριών από το φυτώριο της περιοχής σας.

Κλαδέψτε την βουκαμβίλια βαθιά ώστε να μείνουν μόνο λίγα κοντά κλαδιά για θάμνους ή αφήστε μακριούς βλαστούς για αναρρίχηση, τους οποίους θα πρέπει να δέσετε σε στηρίγματα. Το πρώιμο άνθισμα των αμυγδαλιών είναι το πραγματικό προάγγελμα της άνοιξης, δίνοντας σας το σύνθημα να βγείτε έξω να περιπλανηθείτε και να απολαύσετε τις χιλιάδες μικροσκοπικά αγριολούλουδα που είναι

κρυμμένα στους λόφους.

Η άνοιξη ξεπετάγεται όταν φθάσει ο Μάρτης με μια φανφάρα λουλουδιών. Τώρα είναι η εποχή για σοβαρή κηπουρική, το φύτεμα σπόρων μονοετών φυτών, (που μεγαλώνουν και ανθίζουν για ένα χρόνο), όπως ηλιάνθοι, μοσχομπίζελα και cosmos (μαργαρίτες), και διετή (φυτά που ανθίζουν το δεύτερο χρόνο ανάπτυξης τους), όπως αγριοβιολέττες και αγριολόχες, και φυτέψτε έξω πολυετή (φυτά τα οποία μεγαλώνουν και ανθίζουν για πολλά χρόνια). Όλο και περισσότεροι βολβοί βρίσκονται σε ανθοφορία: οι κρόκοι, περισσότεροι νάρκισσοι και μανουσάκια. Οι θαυμάσιες συστάδες λουλουδιών των φρουτόδεντρων θα ανεβάσουν τη διάθεση σας, και μετά θα αφήσουν ένα προσωρινό χαλί από άσπρα και ροζ πέταλα. Φυτέψτε κρεμαστά καλάθια και γλάστρες με διακοσμητικά φυτά μετά τραβήξτε για τους λόφους για να συνεχίσετε την αναζήτηση αγριολούλουδων.

Δύο σημαντικές αποστολές γενικά για τον κήπο που μένουν να συμπληρώσετε τώρα, είναι η τοποθέτηση ενός καλού αρδευτικού συστήματος με σταγόνες με φίλτρο σε κυλινδρικό περίβλημα και η τοποθέτηση τύρφης στις εκτεθειμένες επιφάνειες για να διατηρήσετε την υγρασία στο χώμα και να καταπνίξετε τα αγριόχορτα. Η Κύπρος έχει ζεστό, στεγνό Μεσογειακό κλίμα (δύσκολο να το πιστέψετε τώρα, αλλά περιμένετε μέχρι το καλοκαίρι!) έτσι συμβουλευτείτε κάποιον ειδικό ή ζητήστε τη βοήθεια του με την εγκατάσταση του αρδευτικού συστήματος με σταγόνες για ένα σχετικά ευκολοσυντήρητο, και ολάνθιστο κήπο για όλο το χρόνο. Η διατήρηση του πολύτιμου νερού άρδευσης είναι λογική, έτσι κάντε το δικό σας σωρό λιπάσματος, φυλάξτε σπασμένες πήλινες γλάστρες και τούβλα, μαζέψτε βότσαλα, στερεώστε κάτω κομμάτια από ύφασμα που σκιάζει και καλύψτε το με σκορπισμένα χαλίκια ή έρποντα φυτά, αλλά καλύψτε το χώμα με κάτι. Αυτό επίσης διατηρεί χαμηλότερα τα επίπεδα σκόνης κοντά στη βεράντα και το σίτι.

Πολύτιμα βιβλία που αναφέρονται σε νέους ή εποχιακούς Κύπριους κηπουρούς είναι 'The Good Garden Guide', της Barbara Strain & του Adam Georgos, το 'Mediterranean Gardening A Water Wise Approach' της Heidi Gildemeister (υπάρχει επίσης στα Γερμανικά), και το 'Sun-Drenched Gardens' της Lucinda Lewis & του Jan Smithen. Αυτές οι τελευταίες στιγμές του χειμώνα/αρχές της άνοιξης είναι οι πραγματικά ένδοξες μέρες στο κήπο και την εξοχή της Κύπρου. Βρείτε χρόνο να απολαύσετε τις ομορφιές τους.

like stock and hollyhock, and planting out perennials (plants which grow and flower for many years). More bulbs are in bloom: crocus, more daffodils and narcissus. Glorious drifts of fruit tree flowers will lift your spirits, then leave an ephemeral carpet of white and pink petals. Plant up hanging baskets and planters, and then take to the hills to continue your wild

flower discoveries.

Two important general garden assignments to accomplish now are installing a reliable drip irrigation system with a cartridge filter and mulching all exposed soil surfaces to retain soil moisture and smother weeds. Cyprus has a hot, dry Mediterranean climate (hard to believe now, but wait until summer!), so seek expert advice or assistance with

the drip irrigation installation for a relatively care free, thriving garden year round. Retaining precious irrigation water makes sense, so make your own compost pile, save broken terracotta pots and bricks, gather pebbles, peg down sheets of shade cloth and disguise it with a scattering of gravel or plant creeping ground covers, but do cover the soil with something.

This also keeps dust levels lower near the terrace and house.

Invaluable reference books for new or seasoned Cyprus gardeners are "The Good Garden Guide", by Barbara Strain & Adam Georgos, "Mediterranean Gardening - A Water Wise Approach", by Heidi Gildemeister (also available in German), and "Sun-Drenched Gardens", by Lucinda Lewis & Jan Smithen. These late winter/early spring moments are the real glory days in the garden and the countryside of Cyprus. Give yourself time to soak up their beauty.